samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

ERIKA LIIMATAINEN

Lastensuojelulaitos Suvilinna

”Esite markkinointivälineeksi”

SOSIAALIALAN KOULUTUSOHJELMA
2020

Tekijä
Liimatainen, Erika

Julkaisun laji
Opinnäytetyö, AMK

Päivämäärä
11/2020

Sivumäärä
27

Julkaisun kieli
Suomi

Julkaisun nimi
Lastensuojelulaitos Suvilinna

Tutkinto-ohjelma
Sosionomi

Opinnäytetyön tehtävänä oli tuottaa esite Pelastakaa Lapset Ry:n sijaishuoltoyksikkö Suvilinnasta. Esite toimii Suvilinnan markkinointivälineenä, kun Suvilinnasta vapautuu asiakaspaikka.

Sosiaalityön harkitessa Suvilinnaa sijoituspaikaksi, esite voidaan lähettää sosiaalityöntekijälle, jolloin hänen on helpompi harkita, onko Suvilinna sopiva sijoituspaikka sijoitettavalle lapselle tai nuorelle. Esitteen avulla sosiaalityölle on mahdollista antaa kattava kuvaus Suvilinnan tiloista, miljööstä, henkilöstöstä, erityisosaamisesta ja keskeisistä työmenetelmistä yhden tiedoston avulla.

Suvilinnan keskeisimmät työmenetelmät ovat omaohjaajatyöskentely ja korjaavan kiintymyssuhteen luominen omaohjaajan ja lapsen tai nuoren välille.

Omaohjaajan tehtävänä on vastata lapsen tai nuoren hoidosta ja kasvatuksesta koko sijoituksen ajan. Omaohjaajatyöskentelyn tavoitteena on luoda uusi, korjaava kiintymyssuhde.

Turvattomissa oloissa kasvaneilla lapsilla kiintymyssuhde hänestä huolta pitäviin aikuisiin voi monista eri syistä olla turvaton tai puutteellinen. Suvilinnassa tämän turvattoman kiintymyssuhteen tilalle pyritään rakentamaan uusi turvallinen kiintymyssuhde niin, että uutena kiintymyksen kohteena on lapsen omaohjaaja.

Esitteen teko osoittautui monessa mielessä haastavammaksi, mitä olisin osannut odottaa. Halutun visuaalisen ilmeen toteutumiseksi tarvittiin uusia kuvia ja taitoja kuvien editoinnissa sekä taitoa luoda visuaalisesti miellyttävä kokonaisuus.

Tilaaja oli tyytyväinen kokonaisuuteen ja he ottavat esitteen käyttöön Suvilinnan markkinoinnissa. Olen itse myös tyytyväinen esitteen ulkoasuun ja sisältöön.

Asiasanat
omaohjaaja, omaohjaatyöskentely, korjaava kiintymyssuhde, kiintymyssuhdeteoria, lapsen osallisuus, SILTA-työskentely

Author
Liimatainen Erika

Type of Publication
Bachelor's thesis /

Date
11/2020

Number of pages
27

Language of publication:
Finnish

Title of publication
Child welfare institution Suvilinna

Degree program
Bachelor of Social Services

The task of the thesis was to produce a brochure of Save The Children Association foster
care unit Suvilinna. When a social work is considering Suvilinna as a foster care place, the brochure can be sent to a social worker. It would make it easier for them to consider whether Suvilinna is a suitable place for a child or a young person to be placed. With the help of the brochure, it is possible to give a comprehensive description of Suvilinna's facilities, environment, personnel, special skills and key work methods with the help of a single file.

The most fundamental working methods of Suvilinna are personal instruction work and corrective attachment relationship between a personal instruction worker and a child or a young person. The task of a personal instruction worker is to be responsible for a care and upbringing of a child or a young person throughout the placement. The goal of a personal instruction work is to create a new, corrective attachment relationship.

Children raised in unsafe conditions may have an insecure or insufficient attachment to caring adults for various reasons. In Suvilinna, instead of insecure attachment, the aim is to build a new, secure attachment between a personal instruction worker and a child. A personal instruction worker will be a new object of an attachment.

Making the brochure turned out to be challenging in many ways. In order to achieve the
desired visual look, new images and skills were needed, such as image editing and ability to create a visually pleasing whole.

The client was satisfied with the brochure. They will use it in Suvilinna's marketing. I am also pleased with the brochure's layout and content.

Key words
personal instruction worker, personal instruction work, child welfare, attachment theory, involvement of the child, SILTA-method

SISÄLLYS

1 JOHDANTO 6
2 OMAOHJAAJUUS LASTENSUOJELULAITOKSESSA 7
2.1 Omaohjaajan tehtävä 7
2.2 Omaohjaajatyöskentelyn tavoitteet 8
3 KIINTYMYSSUHDETEORIA 9
3.1 Kiintymyssuhteen vaikutus varhaislapsuudessa 9
3.2 Kiintymyssuhde ja sen muodostuminen 9
3.2.1 Turvallinen kiintymyssuhde 11
3.2.2 Välttelevä kiintymyssuhde 11
3.2.3 Ristiriitainen kiintymyssuhde 12
3.2.4 Korjaava kiintymyssuhde 12
3.2.5 Tutkimus kiintymyssuhteesta 13
4 SILTA-TYÖSKENTELY 15
5 SUVILINNA 17
5.1 Järjestö 17
5.2 Tilat ja henkilöstö 18
5.3 Sijoitusprosessi 19
5.4 Suvilinnan arki 20
5.5 Käytössä olevat työmenetelmät 21
5.6 Lastenkokoukset 22
6 PROSESSI 23
6.1 Tavoitteet ja kehittämistehtävä 23
6.2 Työn suunnittelu ja toteutus 23
6.3 Viitekehys 24
6.4 Esitteen sisältö 24
6.5 Tilaajan palaute 26
LÄHTEET
LIITTEET

1 JOHDANTO

Lastensuojeluilmoitusten määrä on kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa. Myös kiireellisesti sijoitettujen lasten määrä on ollut nousussa. Vuoden 2019 viimeisenä päivänä huostassa oli 9 547 lasta, joista 29 prosenttia oli sijoitettuna lastensuojelulaitoksiin. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut, 2019).

Huostaanotto ja lapsen sijoittaminen perheen ulkopuolelle on aina kriisi. Sopivan sijoituspaikan löytäminen on tärkeä osa prosessia, sillä se mahdollistaa lapsen turvallisen kasvun ja kehityksen kodin ulkopuolelle sijoitettuna.

Tämän opinnäytetyön tehtävänä oli tuottaa esite Suvilinnan käyttöön. Työn tuotoksena syntyi esite Pelastakaa Lapset Ry:n sijaishuoltoyksikkö Suvilinnasta. Esitteessä esittelen Suvilinnan lastenkodin, jotta sijoituspaikkaa harkitessa sosiaalityön on helpompi pohtia, onko Suvilinna sopiva sijoituspaikka. Esitteessä kerroin minkälainen paikka Suvilinna on asua, kerroin Suvilinnan miljööstä, tiloista, sekä ympäristöstä, henkilöstöstä ja erityisosaamisesta, sekä keskeisistä toimintaperiaatteista ja toimintaajatuksesta.

Opinnäytetyössä käsitellään omaohjaajatyöskentelyä ja kiintymyssuhteita, sekä niiden erilaisia häiriöitä. Suvilinna lastenkodin keskeiset viitekehykset ovat omaohjaajatyöskentely ja kiintymyssuhteet. Omaohjaajatyöskentely on yksi Suvilinnan arjessa näkyvä ja toimintaa ohjaava työskentelytapa. Omaohjaajat huolehtivat jokaisen omaohjattavansa arjen asioiden sujumisesta ja asioiden hoitamisesta.

Suvilinnan toiminnan ja omaohjaajatyöskentelyn tärkeimpänä menetelmänä on korjaava kiintymyssuhdemalli. Kiintymyssuhteen perusta luodaan jo varhaislapsuudessa. (Sinkkonen & Kalland, 2001, 7.) Turvallinen kiintymyssuhde takaa hyvän pohjan lapsen psyykkiselle kasvulle. Kiintymyssuhde lapsen ja vanhemman välillä voi monista eri syistä olla häiriintynyt, puutteellinen tai turvaton. Suvilinnassa pyritään korjaamaan näitä haitallisia kiintymyssuhteita luomalla uusi turvallinen kiintymyssuhde omaohjaajan ja lapsen tai nuoren välille.

2 OMAOHJAAJUUS LASTENSUOJELULAITOKSESSA

2.1 Omaohjaajan tehtävä

Omaohjaajatyö on keskeinen osa lastensuojelulaitoksen arkea. Omaohjaajan tehtävänä on huolehtia kokonaisvaltaisesti omaohjattavansa hyvinvoinnista ja arjen sujumisesta.

Omaohjaajasta on aiemmin käytetty termiä omahoitaja (Barnavårdsföreningenin www-sivut, 2020). Tekstissä käytetään uudempaa termiä ”omaohjaaja”, mutta näillä kummallakin termillä tarkoitetaan samaa asiaa ja työskentelytapaa. Omahoitaja termi tulee näkyviin tekstissä vanhempien muiden julkaisujen suorissa lainauksissa. (Kyrönseppä & Rautiainen, 1993, 101.) Omaohjaaja termiä käytetään uudemmissa julkaisuissa (Rinnekoti www-sivut, 2020).

Lapsen muuttaessa lastensuojelulaitokseen hänelle valitaan kaksi omaohjaaja. Heillä on tärkeä rooli lapsen elämässä koko hänen sijoitusprosessinsa ajan. Omaohjaaja vastaa lapsen kotiutumisprosessista lastensuojelulaitoksessa. Hänen tehtävänään on luoda lapselle turvallinen ja säännöllinen päivärytmi, sillä se tuo lapsen elämään ennustettavuutta ja turvallisuuden tunnetta (Väestöliiton www-sivut, 2018). Omaohjaajan tehtävänä on toimia lapsen voiman lähteenä omassa kasvussaan. (Kyrönseppä & Rautiainen, 1993, 101.) Omaohjaaja hoitaa lapsen asioita ja osallistuu häntä koskeviin palavereihin ja tapaamisiin lapsen edun toteutumiseksi.

”Pitkäaikaissijoituksessa omahoitajan tehtävänä on tukea lapsen tai nuoren valmiuksia mentalisointiin eli mielellistämiseen”. (Sinkkonen & Tervonen-Arnkil, 2015, 242). Tällä tarkoitetaan tasavertaista keskustelua lapsen ja omaohjaajan välillä. Arkiset keskustelut ja kysymykset lapsen asioista luovat lapselle tai nuorelle kokemuksen siitä, että hänen asioistaan ollaan kiinnostuneita ja lapsi pystyy samalla ilmaisemaan omia tunteitaan, ajatuksiaan ja toiveitaan. Tällaisissa keskustelutilanteissa omaohjaajalla on mahdollisuus eläytyä lapsen kokemukseen ja nähdä hänen ulkoisen käytöksensä taakse. Kyselemisen tavoitteena on saada lapsi tai nuori kertomaan omista ajatuksistaan sekä tunteistaan ja näin ollen on myös helpompi tehdä hänen kehitystään tukevia hoidollisia ratkaisuja. (Sinkkonen &Tervonen-Arnkil, 2015, 243.)

Hyvän omaohjaajasuhteen luominen vaatii aikaa, panostusta ja sitoutumista. Hyvin toteutettu omaohjaajatyöskentely auttaa luomaan lapsen ja omaohjaajan välille uuden luottamuksellisen ja turvallisen ihmissuhteen. Omaohjaajan ja lapsen suhteessa pitää olla molemminpuolista positiivista tunnetta, koska suhde on kiintymyssuhde. (Kyrönseppä & Rautiainen, 1993, 100.) Omaohjaajatyöskentelyn onnistuessa lapsi tai nuori saa uuden kokemuksen turvallisesta aikuisesta ja tämä voi edesauttaa häntä tulevaisuudessa luomaan muitakin hyviä luottamuksellisia ihmissuhteita. Lapsen minuuden kehittyminen syntyy vuorovaikutuksellisissa tilanteissa. Jokainen lapsen kanssa vuorovaikutuksessa oleva henkilö pystyy vahvistamaan lapsen minuutta ja positiivista kokemusta omasta itsestään arvokkaana ja erityisenä. Lastensuojelulaitoksessa asuvan lapsen minuutta voidaan vahvistaa hyvällä vuorovaikutuksella ja hyvällä luottamuksellisella omaohjaajatyöskentelyllä. (Nurmi & Rantala, 2011, 16-17.)

Omaohjaaja tekee myös tiivistä yhteistyötä lapsen perheen kanssa. Hänen tehtävänään on tukea lapsen ja perheen välistä suhdetta mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyötä perheen kanssa voidaan tukea erilaisin menetelmin.

2.2 Omaohjaajatyöskentelyn tavoitteet

Sijoituksen alussa omaohjaajan tehtävänä auttaa lasta tutustumaan uuteen ympäristöön, lapsiin ja lastenkodin sääntöihin ja rutiineihin. Omaohjaajatyöskentelyn tavoitteena on luoda uusi turvallinen ihmissuhde lapsen tai nuoren ja omaohjaajan välille. Omaohjaaja toimii uutena kiintymyksen kohteena ja luottoaikuisena, johon lapsi voi aina turvautua, kun tarvitsee tukea, ohjausta tai lohdutusta. Hänen tulee vastata lapsen yksilöllisiin hoidollisiin tarpeisiin oikea-aikaisesti.

Sijoitusprosessin edetessä lapsen kanssa aletaan työskennellä suunnitelmallisesti jotain tavoitetta kohti. Kuntoutuksen ja hoidon tavoitteet määritetään prosessin alkuvaiheessa ja niiden toteutumista seurataan (Pelastakaa Lapset Ry, 2019, 9).

Työskentely on suunnitelmallista, mutta myös arkista ja spontaania yhdessäoloa, lapselta kyselyä ja uteliasuutta. On tärkeää näyttää, että välittää ja on aidosti kiinnostunut lapsen asioista. Huostaanotetut lapset usein toimivat keskustelun sijaan. He saattavat olla myös fyysisempiä ja esimerkiksi kiivetä syliin tai suuttuessaan heiluttaa nyrkkiä puhumisen sijaan. (Sinkkonen & Tervonen-Arknil, 2015, 244.)

Omaohjaajatyöskentelyn vaikuttavuutta tulee myös arvioida säännöllisesti, jotta asetettuihin tavoitteisiin on mahdollista päästä.

3 KIINTYMYSSUHDETEORIA

Mitä todennäköisemmin lastensuojelulaitoksessa asuvalla lapsella on ollut varhaislapsuudessaan kokemuksia, jotka ovat vaikuttaneet negatiivisesti turvallisen kiintymyssuhteen muodostumiseen lapsen ja vanhemman välille. Huostaanotto ei ole tarpeellinen, mikäli lapsi elää turvallisissa olosuhteissa, jotka tukevat hänen normaalia kasvuaan ja kehitystään.

3.1 Kiintymyssuhteen vaikutus varhaislapsuudessa

Kiintymyssuhde luodaan vanhemman ja lapsen välille varhaislapsuudessa. ”Kiintymyssuhde ei ole teoria sen enempää rakkaudesta, kuin onnellisuudestakaan. Sen avulla voidaan tutkia, missä olosuhteissa ja millä tavalla ihmiset hakevat toistensa läheisyyttä ja turvaa”. *(*Sinkkonen & Kalland, 2001, 7).
Erilaisista seikoista, kuten turvattomuudesta, pahoinpitelystä tai lapsen laiminlyönnistä johtuen, lapsen ja vanhemman välille voi syntyä turvaton kiintymyssuhde. Turvaton kiintymyssuhde asettaa lapsen turvallisen kehityksen uhanalaiseksi. Kuitenkaan se, että lapsi on turvattomasti kiinnittynyt omaan vanhempaansa ei tarkoita sitä, ettei hän pystyisi kiinnittymään keneenkään turvallisesti. Myöskään turvallinen kiintymyssuhde ei tarjoa täydellistä suojaa. (Sinkkonen & Kalland, 2001, 9.)

3.2 Kiintymyssuhde ja sen muodostuminen

Lapsella on synnynnäinen tarve leimautua ja kiintyä hänestä huolta pitävään ihmiseen. Voidakseen kiintyä vanhempiinsa, hänen täytyy kokea, että vanhempi on tarvit-

taessa saatavilla. Lapsen itkuun vastataan ja tarpeet tyydytetään. Kiintymyssuhteita voidaan luoda myös muihin lapsen elämässä mukana oleviin ihmisiin, kuten sisaruksiin, isovanhempiin ja hoitajiin. (Sinkkonen & Kalland, 2001, 7.) Lapsella voi olla jopa 3-5 rinnakkaista kiintymyssuhdetta (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut, 2020).

Lapsen kasvaessa hän kiinnostuu yhä enemmän ja enemmän häntä ympäröivästä maailmasta. Lapsi lähtee tutkimaan ympäristöään ja aina tarvittaessa palaa primäärihoitajansa luokse, kun tuntee olonsa uhatuksi tai on uuden jännittävän asian äärellä. Primäärihoitajalla tarkoitetaan lapsen ensisijaista huoltajaa tai huoltajia. Lapsen kokema turvallisuuden tunne takaa sen, että hän uskaltaa lähteä tutkimaan ympäröivää maailmaa. (Sinkkonen & Kalland, 2001, 23.)

Mitä pienemmästä lapsesta on kyse, sitä enemmän hän tarvitsee hoitajansa tukea. Lapsen kasvaessa, hän ei enää tarvitse niin paljon aikaa huoltajansa vieressä, vaan lapsi tasapainottelee turvallisuuden ylläpidon ja ympäristön tutkimisen välillä. Kiintymyssuhde lapsen ja primäärihuoltajansa välille muodostuu vähitellen sisäistettyjen työhypoteesien avulla. Tällä tarkoitetaan erilaisia lapsen aivoissa tapahtuvia työmalleja, jotka ovat muodostuneet aiempien kokemuksien perusteella. Prosessoimalla näitä erilaisia muodostuneita työmalleja, lapsi luo eri tilanteista erilaisia tulkintoja ja se vaikuttaa siihen, miten myöhäisempiä kokemuksia mielletään. (Sinkkonen & Kalland, 2001, 154.) Yksilö rakentaa edellä mainittuja työmalleja itsestään ja suhteestaan ympäröivään maailmaan, joiden avulla hän observoi tapahtumia, ennustaa tulevaa ja suunnittelee tulevaisuutta. Tällä tarkoitetaan sitä, että nämä aivoihimme muodostuneet työmallit määrittävät sen, miten me maailman koemme, näimme ja mitä uskallamme siltä ja itseltämme odottaa. Tällaisia positiivisia syiden ja seurausten ketjuja ei synny, ellei lapsen huoltaja vastaa lapsen tarpeisiin (Bowlby, 1973, 203).

3.2.1 Turvallinen kiintymyssuhde

Turvallisesti kiinnittyneen lapsen kokemus itsestä ja maailmasta on pääosin hyvä. Vauvan varhaiset kokemukset ovat suurilta osin fysiologisia. Tällä tarkoitetaan huoltajan kykyä vastata vauvan tarpeisiin, kun lapsella on nälkä tai hän tarvitsee huoltajan läheisyyttä ja turvaa. Huoltajan toiminnan jatkuvuuden takia lapsi on oppinut tämän työmallin ja huoltajan toiminta on ennakoitavaa ja turvallista. Turvallinen kiintymyssuhde muodostuu, kun lapsi elää ennakoitavassa maailmassa. (Sinkkonen, 2004, 120-121.)

Turvallinen kiintymyssuhde luo turvallisen alustan lapsen normaalille psyykkiselle ja fyysiselle kasvulle (Mannerheimin lastensuojeluliiton www-sivut, 2017). Vuorovaikutuksessa kaikenlaiset tunteet ovat sallittuja ja huoltajalla on kyky vastata sensitiivisesti myös hankalampiin tunnetiloihin. Ensimmäisen ikävuotensa aikana lapsi on oppinut luottamaan huoltajaansa kykyyn vastata hänen tarpeisiinsa ja turvallisen kiintymyssuhteen muodostuminen on ollut mahdollista. (Sinkkonen & Tervonen-Arknil, 2015, 27.)

3.2.2 Välttelevä kiintymyssuhde

Välttelevässä kiintymyssuhteessa lapsi on turvattomasti kiintynyt huoltajaansa. Lapsi on oppinut, että huoltaja ei ole hänen saatavillaan tai hän ei osaa vastata lapsen tarpeisiin sensitiivisesti. Noin 20 prosentilla väestöstä on välttelevä kiintymyssuhde huoltajaansa (Siegel, 2014, 188). Huoltaja on tunnereaktioissaan ailahteleva ja epäjohdonmukainen. Tällaisessa suhteessa lapsi alkaa kehittämään muita keinoja oman tunnetilansa säätelyyn. Lapsi alkaa muuttaa omaa käyttäytymistään kiintymyssuhdejärjestelmää vaimentamalla tai tehostamalla. Se kumpaa toimintatapaa lapsi alkaa käyttää, riippuu vanhemman toiminnasta opituista käytännöistä eli työhypoteeseista.

Lapsi on oppinut, että hän saa huoltajaan edes hetkellisesti yhteyden toimimalla tietyllä tavalla. Esimerkiksi, jos lapsi on oppinut, että negatiivisiin tunteisiin vastataan hylkimällä, hän suojautuu vääristämällä tunneilmaisujaan ylimyönteiseen suuntaan saadakseen huoltajansa huomion. Näin lapsi oppii, että eskaloimalla tai liioittelemalla tunteitaan hän saa huoltajaltaan tarvitsemansa kontaktin. (Sinkkonen & Tervonen-Arknil, 2015, 36).

3.2.3 Ristiriitainen kiintymyssuhde

Ristiriitaisessa kiintymyssuhteessa lapsi ei ole voinut olla varma saako hän huoltajaltaan tarvittavaa turvaa. Vanhemman käytös on epäjohdonmukaista ja hankalasti ennakoitavissa. Huoltaja saattaa esimerkiksi ruokkia lasta ja näin tyydyttää hänen fysiologisia tarpeitaan, mutta voi omalla käytöksellään lisätä lapsen ahdistuneisuutta toimimalla epäjohdonmukaisesti ja päällekäyvästi. (Siegel, 2014, 191). Vanhemman tunnereaktiot ovat olleet intensiivisiä, mutta hankalasti tulkittavissa. Vanhempi saattaa olla psyykkisesti tavoittamattomissa ja lapsen on hankala ymmärtää mistä tällainen käytös johtuu. Lapsi saa joskus huoltajaltaan vasteen, mutta ei voi olla varma siitä, milloin hänen tarpeensa tyydytetään. Lapsi saattaa voimistaa tunnereaktioitaan, ja näin pakottaa huoltajan reagoimaan. Negatiivisia tunteita ei pidätellä, vaan ne ottavat vallan ja ilmapiiri on vihamielinen. (Sinkkonen & Tervonen-Arknil, 2015, 28.)

3.2.4 Korjaava kiintymyssuhde

Turvattomissa oloissa lapselle on voinut kehittyä erilaisia persoonallisuuden- tai tunne-elämänhäiriöitä. Aiemmin on ajateltu, että tällaista psyykkistä oireilua hoidetaan psykoterapiassa, kunnes englantilainen psykoanalyytikko Donald Winnicott kehitti ajatuksen siitä, että pienten lasten kohdalla korjaavista kokemuksista kiintymyssuhteissa voidaan myös hyötyä. Keskeisessä osassa on lapsen uudet hyvät kokemukset, tyydyttävä uusi ihmissuhde ja uusien korjaavien kokemuksien syntyminen. Olosuhteet lastensuojelulaitoksessa luodaan sellaisiksi, että korjaavan kokemuksen syntyminen on mahdollista. Hyvät ympäristöolot ja lapsen minän eheytymisen tukeminen

rakentavat pohjan korjaavan kokemuksen syntymiselle. (Kyrönseppä & Rautiainen, 1993, 99.)

Lastensuojelulaitoksessa asuvan lapsen ja omaohjaajan välille pyritään luomaan uusi korjaava kiintymyssuhde aikaisemman turvattoman kiintymyssuhteen tilalle, jossa lapsen tarpeita ei ole tyydytetty. Omahoitajasuhde on personoitu tunnesuhde, mikäli siinä toteutetaan korjaavaa hoitoa ja kasvatusta. Tällä tarkoitetaan sitä, että suhde on ainutlaatuinen, molemminpuolinen ja vastavuoroinen suhde kahden ihmisen välillä. Aikuinen tarjoaa hoitoa, huolenpitoa ja turvaa sekä luottamusta. (Kyrönseppä & Rautiainen, 1993, 99-101.) Suvilinnassa yksi keskeisistä menetelmistä on korjaavan kiintymyssuhteen luominen omaohjaajan ja lapsen tai nuoren välille.

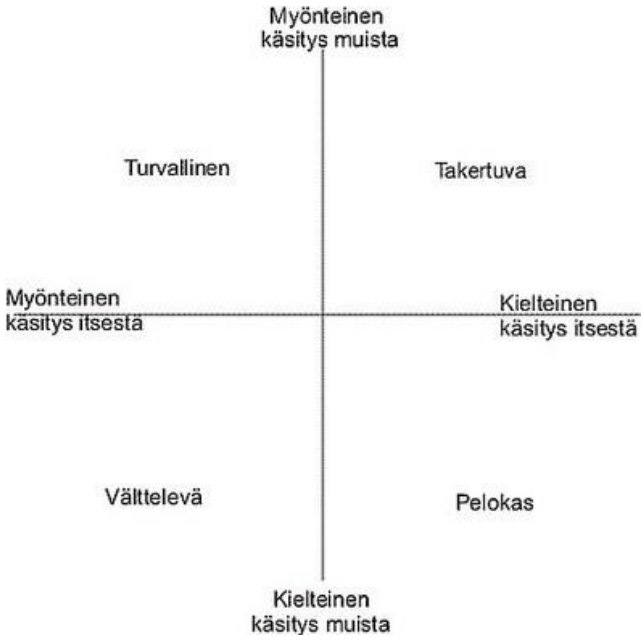

(Väestöliiton www-sivut, 2020)

3.2.5 Tutkimus kiintymyssuhteesta

1970-luvulta lähtien kiintymyssuhteita on tutkittu vierastilanne-menetelmällä (SSP; Strange Situation Procedure). Testissä testataan miten 12-18 kuukautinen lapsi reagoi

äidin lyhyeen poissaoloon (3min). Testissä katsotaan miten lapsi reagoi jäädessään vieraan naispuolisen henkilön kanssa kahden tai kokonaan yksin jäädessään. Testituloksen perusteella voidaan päätellä, miten lapsi on kiintynyt hänestä huolta pitävään aikuiseen. (Sinkkonen & Tervonen-Arknil, 2015, 28-29.)

Vierastilanne-tutkimuksessa turvallisesti kiinnittynyt lapsi vastustaa äidistä erottamista sekä ilahtuu äidin paluusta. Mahdollisen hetken murjottamisen sekä hylkäämisestä johtuvan paheksuntansa osoittamisen jälkeen lapsi haluaa äidin syleilyyn.

Välttelevästi kiintynyt lapsi ei osoita näkyviä reaktioita äidin poistuessa. Äidin palatessa lapsi lähestyy usein lelun välityksellä fyysisen läheisyyden hakemisen sijasta. Vaikkei lapsi reagoi näkyvästi, sisältävät fysiologiset muutokset pulssin tihenemisen sekä stressihormonitason kohoamisen. Ristiriitaisesti kiintynyt lapsi reagoi voimakkaalla tunnepurkauksella, joka kuitenkin voi loppua äidin lähdettyä. Lapsi voi hakeutua tuntemattoman aikuisen lähelle tai mahdollisesti syliin. (Sinkkonen & Tervonen-Arknil, 2015, 28-29.)

Testi osoittaa mielenkiintoisella tavalla pienen lapsen reaktioista erilaisissa tilanteissa. Opitut reaktiot ja työmallit ovat lapsen elämän aikana muokkautuneita työhypoteeseja, joiden takia lapsi reagoi ja käyttäytyy tietyllä tavalla. Työhypoteeseihin sisältyy erilaisia muistikuvia ja odotuksia. Hyvässä tapauksessa myös positiivisia kokemuksia. Fonagy tutkimusryhmän mukaan nämä opitut työmallit vähentävät spontaanin muutoksen mahdollisuutta, joten on todennäköisempää, että lapsi toimii jatkossa samalla tavalla myös tulevissa ihmissuhteissaan. (Sinkkonen & Kalland, 2001, 154-156.) Turvallisesti kiintyneen lapsen kohdalla tämä on hyvä asia, mutta turvattomasti kiintyneen lapsen kohdalla tämä saattaa tarkoittaa vaikeutta muodostaa turvallisia kiintymyssuhteita jatkossa, koska tietty tapa toimia on jo opittu.

Huostaanotetun lapsen hoidon kannalta tämä tuo useita haasteita. Joskus voidaan tarvita jopa vuosien työskentelyä, ennen kuin lapsi tai nuori uskaltaa kokeilla uutta tapaa suhteiden rakentamiseen uuden ihmisen välille. Varhaiset kokemukset ja opitut työmallit ovat niin syvälle juurtuneita, että niistä pois opettelu on hankalaa ja aikaa vievää. Työ on kuitenkin tulevaisuuden kannalta ja uusien parempien ihmissuhteiden luomisen kannalta hyödyllistä. (Sinkkonen & Kalland, 2001, 156.)

4 SILTA-TYÖSKENTELY

Vuonna 2008-2010 projektina kehitetty SILTA-malli kehitettiin uudeksi työvälineeksi tavoitteenaan lapsen elämäntarinan eheyttäminen, sillan rakentaminen lapsen, läheisen ja omaohjaajan välille. SILTA-ohjaajan koulutus antaa valmiuksia asiakkaiden kohtaamiseen ja osallistamiseen myös omaohjaajantyössä lastenkodin arjessa. (Kiiskinen & Eskelinen, 2010, 7.)

SILTA työskentely on yksi Suvilinnassa käytetyistä työmenetelmistä. Jotta menetelmää voidaan käyttää, tulee työntekijän suorittaa 30 opintopisteen täydennyskoulutus. Suvilinnassa on kolme SILTA-täydennyskoulutuksen käynyttä ohjaajaa.

Työskentelyn ideana on vuorovaikutussuhteen parantaminen, lapsen ja vanhemman välinen suhde ja sen uudelleen rakentaminen ja eheyttäminen. Keskeistä SILTA-työssä on narratiivisuus, kohtaaminen, yhteisen vuoropuhelun käyminen lapsen elämäntarinasta, jossa työntekijä auttaa vuorovaikutusta ja edistää dialogisuutta. SILTA-mallin keskeinen elementti on SILTA-kolmio, jonka osapuolet asiakastyössä ovat asiakas, asiakkaan läheinen ja työntekijä. (Kiiskinen & Eskelinen, 2010, 7.)

Perheterapeuttisuus on osa SILTA-työskentelyä. Perheterapiatilanteessa on merkityksellistä jokaisen perheenjäsenen kuulluksi tulemisen tunne ja yhteisten asioiden jakaminen. Tarinoista etsitään yhdessä merkitystä ja näin saadaan erilaisia näkökulmia.

SILTA-mallissa parhaimmillaan omahoitaja ja vanhempi muodostavat täydentävän vanhemmuuden. Mallissa ajatellaan, että omaohjaaja, lapsi ja lapsen vanhemmat muodostavat ikään kuin perheen. Perheterapiassa jokaisen yksilön ongelmat nähdään yhteisinä ja niihin pyritään hakemaan ratkaisua koko perheen voimin. (Kiiskinen & Eskelinen, 2010, 28-29.)

SILTA-työskentelyn narratiivisuudella tarkoitetaan tarinallista lähestymistapaa. Tämä työskentelytapa perustuu tarinallisuuteen ja asiakkaan omien kokemuksien jakamiseen tarinoiden sekä kertomuksien avulla. Narratiivinen työskentelytapa auttaa asiakasta ymmärtämään itseään ja valintojaan paremmin. Työskentelyn keskiössä ei ole se, että työntekijän pitäisi tulkita ja niin sanotusti parantaa asiakastaan, vaan se,

että asiakas voi itse avata hallitsevan ongelmatarinan syntyhistorian vaikutusta siihen, miten asiakas näkee ja kokee itsensä.

Dialogisuus SILTA-työskentelyssä tarkoittaa sitä, että jokaisella osallistujalla on oikeus tulla kuulluksi ja ymmärretyksi tasa-arvoisesti. Kenenkään totuus tai tarina ei ole sen enempää oikea, kuin jonkun muun. Vaikeistakin asioista keskustellaan avoimesti ja kaikki aiheet ovat sallittuja. Avoimuus ja kuuntelemisen taito näyttelevät molemmat yhtä tärkeissä rooleissa. Jokaisen osallistujan arvostaminen ja kunnioittaminen luovat turvallisen pohjan asioiden jakamiselle osapuolien kesken. (Kiiskinen & Eskelinen, 2010, 40-41.)

SILTA-toimintamallia toteutetaan lastenkotityössä tukemalla lapsen vuorovaikutussuhteita vanhempien, huoltajien, sijaisvanhempien sekä lapsen omaohjaajan välillä. Menetelmää voidaan myös soveltaa perhetyössä ja avohuollon palveluissa (Pelastakaa Lapset Ry:n www-sivut, 2020).

5 SUVILINNA

5.1 Järjestö

Pelastakaa Lapset Ry on vuonna 1922 perustettu poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö, joka tekee työtä lasten oikeuksien puolesta. Järjestö on laadukas lastensuojelun ammattilainen ja luotettava vaikuttaja paikallisesti ja maailmanlaajuisesti. Pelastakaa Lapset toimintaa ohjaa neljä periaatetta: oikeus eloonjäämiseen ja kehittymiseen, syrjimättömyys, osallisuus ja lapsen etu. Palvelutoiminnan lastenkotien arvojen pohjana ovat Pelastakaa Lasten arvot: vastuullisuus, määrätietoisuus, kumppanuus, luovuus ja tinkimättömyys (Pelastaa Lapset Ry:n www-sivut, 2020)

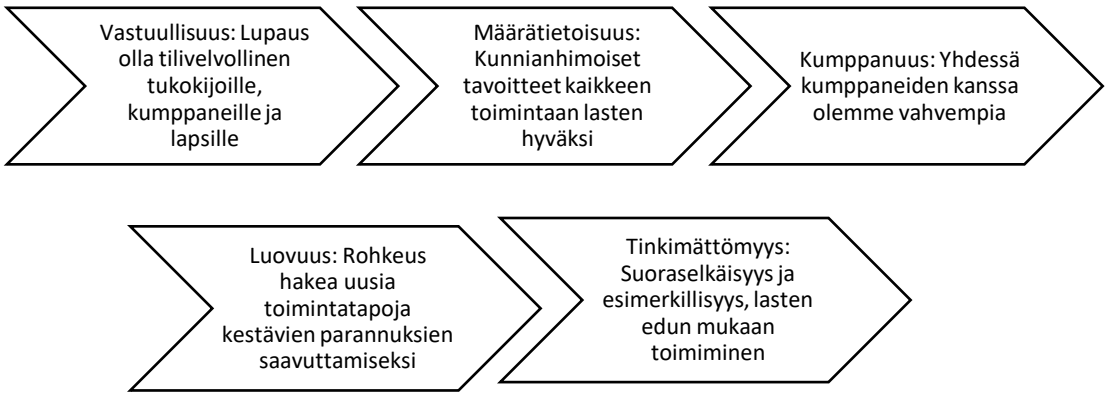

Pelastakaa Lapset Ry:n lastenkodit ovat 7 paikkaisia sijaishuoltoa tarjoavia lastensuojelulaitoksia, joista kolme ovat kuntouttavaa sijaishuoltoa tarjoavia peruslastenkoteja ja yksi on erityisnuorisokoti erityistarpeisille ja lievästi kehitysvammaisille lapsille.

” Lapsella on erityisiä oikeuksia sijaishuollon aikana. Lastensuojelulain mukaan näitä ovat muun muassa oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja tarpeita vastaavaan sijaishuoltopaikkaan, oikeus hyvään kohteluun, oikeus tavata hänelle läheisiä ihmisiä, oikeus tavata sosiaalityöntekijää, oikeus saada tietoa omasta tilanteestaan ja oikeus saada käyttövaroja” (Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen www-sivut, 2004).

Suvilinna on Pelastakaa Lapset Ry:n sijaishuoltoyksikkö, joka tarjoaa kodinomaisen kasvuympäristön huostaanotetuille lapsille ja nuorille. Suvilinnassa on seitsemän asiakaspaikkaa. Suvilinnaan sijoitetut lapset ovat ala- ja yläkouluikäisiä.

5.2 Tilat ja henkilöstö

Suvilinna sijaitsee Turun Hirvensalon saarella luonnonläheisessä miljöössä meren rannalla. Samassa pihapiirissä toimii perhekuntoutusyksikkö Suvikumpu. Suurella rauhallisella tontilla on erilaisia aktiviteetteja, muun muassa leikkipuisto telineineen, trampoliinit, tilaa erilaisille ulkopeleille, sekä laituri, josta on mahdollista käydä uimassa. Miljöö tarjoaa hyvät mahdollisuudet ulkoilla ja harrastaa omassa pihapiirissä.
Kiinteistö on 665m2 omakotitalo, jossa jokaiselle lapselle on omat huoneet. Suvilinnassa on myös kaksi harjoitteluasuntoa itsenäistyville nuorille talon yläkerrassa. Suvilinnaan muuttaessaan lapsi tai nuori saa sisustaa oman huoneensa mieleisekseen. Käytössä on myös yhteinen olohuone, pelihuone, saunaosasto sekä keittiö ja ruokailutilat, jotka ovat tärkeässä roolissa lastenkodin arjessa. Kellarikerroksessa löytyy pyykinpesutilat ja henkilökunnan suihku- ja pukeutumistilat sekä verstas, jossa lapset voivat harrastaa erilaisia käsitöitä. Yhteisissä tiloissa kokoonnutaan yhdessä päivittäin yhteisiin ruokailuihin ja keskustellaan päivän tapahtumista ja lapsilla on mahdollisuus osallistua arkitoiminnan suunnitteluun.
Suvilinnassa työskentelee moniammatillinen tiimi, joka koostuu sosionomeista, yhteisöpedagogista, sairaanhoitajasta, sekä sosiaalityöntekijästä. Yksikön johtaja vastaa myös samassa pihapiirissä olevasta perhekuntoutusyksiköstä. Henkilöstöllä on monien vuosien kokemus lastensuojelutyöstä, joillakin jopa vuosikymmenten. Yksikössä tarjotaan ympärivuorokautista hoitoa ja työvuorot jakautuvat neljään eri vuoroon, aamuvuoroon 8-16, välivuoroon 10-18, iltavuoroon 13-21 ja yövuoroon 17.30-08.30. Yövuoroja lukuun ottamatta pyritään siihen, että yksikössä on aina vähintään kaksi työntekijää paikalla. Sijaisia käytetään tarpeen mukaan, esimerkiksi sairastapauksissa, sekä vuosilomien ja muiden poissaolojen vuoksi.

Työntekijät perehdytetään perehdytys suunnitelman mukaisesti asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Perehdy-

tyksen tarkoituksena on antaa selkeä kuva järjestön sekä lastensuojelulaitoksen toiminnasta ja työntekijän tehtävistä. Perehdytyksessä edetään Suvilinnan oman perehdytyssuunnitelman mukaisesti.

5.3 Sijoitusprosessi

Sijoitusprosessi alkaa kunnan sosiaalityöntekijän yhteydenotolla. Sosiaalityöntekijän kerättyä tarvittavat taustatiedot sijoitettavasta lapsesta, hän on yhteydessä yksikön johtajaan ja välittää tiedot hänelle. Mitä enemmän lapsesta saadaan taustatietoja, sitä todennäköisemmin lapselle sopiva sijoituspaikka löytyy. Paikan valintaan vaikuttavat lapsen ikä, sijoituksen kesto, kouluun liittyvät tekijät, erilaisten palveluiden tarve sekä suhteet vanhempiin ja muihin läheisiin (Palvelutoiminnan lastenkotien toimintakäsikirja, Pelastakaa Lapset, 2019, 7).

Suvilinnassa asuu pääosin nuorella iällä huostaan otettuja lapsia, mutta myös teiniiässä huostaan otettuja nuoria. Suvilinnan henkilöstöllä on erityisosaamista muun muassa lähisuhdeväkivallasta, neuropsykiatrisesta ohjauksesta ja nuoruusiän kehityshaasteista, joten Suvilinnaan voidaan sijoittaa myös psyykkisesti oireilevia lapsia ja nuoria. Pelastakaa Lapset Ry:llä on myös lastenpsykiatrin ylilääkäri, jota on mahdollista konsultoida kuukausittain.

Sijoituksen valmistelu alkaa lapsen tutustumisella lastensuojelulaitokseen, jos tämä on mahdollista. Tutustumiskäynnillä ovat mukana sijoitettava lapsi, vanhemmat, lapsen sosiaalityöntekijä, lapsen tuleva omaohjaaja tai omaohjaajat sekä yksikön johtaja tai vastaava ohjaaja.

Sijoituksen varmistuttua lapselle aletaan järjestämään koulupaikkaa sekä muita hoitotahon kontakteja, joita voi olla esimerkiksi lastenpsykiatrin hoitokontaktit.

Lapselle etsitään tarvittaessa uusi koulupaikka, jos hän on muuttanut paikkakunnalle kauempaa ja vanhassa koulussa jatkaminen ei ole mahdollista. Koulupaikan vaihto voi tulla kyseeseen myös muissakin tapaksissa, jos vanhassa koulussa jatkaminen asettaa haasteita lapsen tai nuoren turvalliselle kasvulle ja kehitykselle.

Kun lapsi muuttaa lastensuojelulaitokseen, pyritään siihen, että ainakin toinen lapsen omaohjaajista on työvuorossa. Työvuorossa tulee myös olla riittävästi henkilökuntaa, jotta lapselle on runsaasti aikaa ja omaohjaaja pystyy auttamaan häntä tutustumaan muihin lapsiin sekä uuteen ympäristöön.

Sijoituksen alkuvaiheessa omaohjaaja tekee lapsen kanssa alkuhaastattelun ja verkostokartan. Omaohjaaja laati lapselle myös hoito- ja kasvatussuunnitelman ja lapsen sosiaalityöntekijä tekee lapselle asiakassuunnitelman. Ensimmäinen asiakassuunnitelmaneuvottelu tulee järjestää viimeistään kolmen kuukauden kuluttua lapsen sijoituksen alkamisesta. Sijoituksen edetessä sijoitusprosessista pyydetään palautetta lapselta, vanhemmilta sekä sosiaalityöntekijältä. Alkuarvioinnissa työryhmä tekee arvoin lapsen hoidon sisällöstä sekä lapsen terveydentilasta.
Sijoituksen edetessä lapsen kanssa työskentelyä jatketaan suunnitelmallisesti sijoituksen loppuun saakka (Pelastakaa Lapset Ry, 2019, 9-10).

5.4 Suvilinnan arki

Kaikki Suvilinnassa asuvat lapset ja nuoret ovat kouluikäisiä. Arki pyörii viikolla koulun, läksyjen ja lasten harrastusten ympärillä. Aamulla lapset lähtevät kouluun, osa itsenäisesti ja osa ohjatusti. Lapset saavat lisää vastuuta pikkuhiljaa taitojen karttuessa. Koulupäivien jälkeen lapsia kannustetaan läksyjen tekoon ja tarvittaessa autetaan niissä. Lasten harrastukset ja muut menot lisätään Suvilinnan yhteiseen kalenteriin ja lapsia kuljetetaan harrastuksiin tai muille menoille tarpeen mukaan. Työvuorot suunnitellaan niin, että kaikki sovitut menot saadaan hoidettua ja kulkemiset järjestettyä.
Aamulla ennen kouluun lähtöä ohjaajat huolehtivat, että lapset syövät aamupalaa ja ottavat tarvittaessa evästä mukaan, jos edessä on pitkä päivä, tai lapsi on menossa suoraan koulusta esimerkiksi harrastukseen. Arkisin lounas nautitaan koulussa ja koulupäivän jälkeen lapset voivat itsenäisesti tai ohjattuna tehdä itselleen välipalaa. Päivällinen on joka päivä samaan aikaan ja lapsia kannustetaan osallistumaan siihen mahdollisuuksien mukaan. Lapsia kannustetaan osallistumaan päivällisen valmistukseen ja esimerkiksi pöydän kattamiseen. Arkisilta tuntuvat hetket opettavat lapsille valmiuksia ruuanlaittoon ja kotitöiden tekemiseen. Yhteinen päivällinen on hyvä hetki jakaa päivän kuulumiset ja suunnitella seuraavaa päivää.
Suvilinnassa on myös päivittäiset ruokalistat, jotka laaditaan seuraaviksi kolmeksi viikoksi. Lapsilla on mahdollisuus toivoa lempiruokiaan ja nämä toiveet otetaan huomioon ruokalistaa laadittaessa. Lapsia kannustetaan osallistumaan ruuanlaittoon

ohjaajan avustuksella. Ohjaajat keräävät lasten toivomuksia ruokalistoihin esimerkiksi lastenkokousten yhteydessä.

Suvilinnassa on käytössä järjestelmä, jolla lapsien on mahdollista ansaita pisteitä samalla kun he opettelevat hyödyllisiä arjen taitoja. Nämä kerätyt pisteet muutetaan rahaksi ja näin lapset voivat ansaita itselleen taskurahaa, tai säästää johonkin isompaan mieleiseen hankintaan.

Lapset saavat myös kuukausittain vaaterahaa sekä kuukausirahaa. Vaaterahoilla lapsi voi ostaa itselleen mieluisia vaatteita. Kuukausirahan lapsi voi käyttää omien mieltymyksien mukaan. Laki määrittää, että sijaishuollossa asuvalle lapselle maksetaan käyttörahaa, jonka hän voi käyttää omiin hankintoihinsa. Laki määrittää myös vähimmäissumman, joka 15 vuotta täyttäneelle nuorelle on maksettava.

Arki Suvilinnassa muistuttaa tavanomaista kouluikäisten lapsiperheiden arkea. Kodinomainen kasvuympäristö, suunnitelmallisuus ja lasten osallisuus on isossa roolissa. Arki on strukturoitua, mutta myös joustavaa. Lämminhenkisyys ja arkisuus on läsnä joka päivä ja esimerkiksi yhteiset leffahetket lisäävät yhteisöllisyyttä.

5.5 Käytössä olevat työmenetelmät

Suvilinnassa on käytössä erilaisia työmenetelmiä. Omaohjaajatyöskentely tarjoaa mahdollisuuden turvalliseen kiintymyssuhteeseen. Omahoitajuus toimii myös hoidon perustana.

Omaohjaajatyöskentelyn tavoitteena on luoda korjaava kiintymyssuhde, jotta lapsen eheytyminen ja uuden turvallisen kiintymyssuhteen syntyminen on mahdollista.

Lapsen ja vanhempien välistä suhdetta tuetaan SILTA-työskentelyn avulla ja menetelmää käytetään aina, kun sen katsotaan olevan tarpeellista.

Lasten osallisuus on Suvilinnan toimintaa ohjaava periaate. Suvilinnaan sijoitetut lapset ja nuoret voivat vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja päätöksiin muun muassa lastenkokouksissa.

5.6 Lastenkokoukset

Suvilinnassa järjestetään joka tiistai lastenkokous. Lastenkokouksessa laaditaan pöytäkirja, johon yhdessä sovitut asiat kirjataan. Lapsia kannustetaan toimimaan kokoukissa aktiivisessa roolissa esimerkiksi sihteereinä, kirjureina tai puheenjohtajina. Yksikön vastaava ohjaaja tuo käsiteltäväksi asioita, jolloin lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus tulla vaikuttaa yhteisiin asioihin. Lastenkokouksessa sihteerinä, kirjurina tai puheenjohtajana toimimisesta lapset saavat pisteitä, jotka merkitään pisteidenkeruu järjestelmään.

Lastenkodin lapset ja nuoret voivat itse viikon aikana pohtia mitä asioita he haluaisivat käsitellä lastenkokouksessa Lapset voivat myös esittää ehdotuksia uusista hankinnoista. Lastenkokouksissa lapset pystyvät matalalla kynnyksellä tuomaan omia näkemyksiään esiin ja heille syntyy myös kokemus siitä, että he tulevat kuulluksi.

Lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa julkisen vallan käyttäjät takaamaan lapselle osallistamisen ja mielipiteen ilmaisemisen mahdollisuudet kaikissa heitä koskevissa asioissa (Yleissopimus lapsen oikeuksista artikla 12).

Lapsen osallisuuden vahvistaminen on nostanut päätään 1990 lähtien, kun tutkimuksissa on huomattu, että lapsen ääni pääse harvoin kuuluviin, koska lastensuojelu on usein aikuisjohtoista (Bardy, 2009, 155-156). Lapsen tulee tulla kuulluksi ja hänen näkemyksensä tulee ottaa huomioon erityisesti silloin, kun hän mielipiteensä poikkeaa aikuisten mielipiteestä. Lapsen oikeuksien sopimuksella on ollut lasten kuulemista eteenpäin vievä vaikutus, koska se on lakiin kirjattu velvollisuus ja oikeus.

6 PROSESSI

6.1 Tavoitteet ja kehittämistehtävä

Opinnäytetyön tehtävänä oli tuottaa esite lastensuojelulaitos Suvilinnasta. Esitteen avulla pystytään aiempaa helpommin antamaan Suvilinnasta oikeanlainen kuvaus sosiaalityölle ja näin sijoitusprosessin paikan valinta helpottuu niin sosiaalityöntekijöiden osalta, kuin Suvilinnankin. Esitteen avulla sosiaalityöntekijä saa kattavan kuvauksen Suvilinnasta sijaishuoltoyksikkönä ja näin ollen on helpompi pohtia, onko Suvilinna sopiva sijoituspaikka. Esitteessä tulee näkyviin yksikön erityisosaaminen, upea sijainti, kodinomaisuus ja käytetyt työmenetelmät. Halusin myös tuoda esiin lapsien näkemyksiä siitä, minkälaista Suvilinnassa on asua. Tämä oli myös yksikön johtajan toive. Esitettä tarvitaan aina, kun Suvilinnasta vapautuu paikka, ja uusi lapsi tai nuori etsii sijoituspaikkaa.

Tarkoituksena on myös korjata virheellisiä käsityksiä ja mielikuvia siitä, että Suvilinnaan voisi sijoittaa vain pieniä lapsia. Yksikön johtaja on törmännyt tähän mielikuvaan ja esitteen tarkoituksena on myös korjata tämä, koska Suvilinna toimii sijoituspaikkana kaiken ikäisille lapsille ja nuorille.

6.2 Työn suunnittelu ja toteutus

Olin vuoden 2020 keväällä Suvilinnassa työharjoittelussa. Aloin jo silloin kartoittaa, jos yksikössä olisi tarvetta jonkun tutkimuksen tekemiselle tai toiminnallisen opinnäyteyön toteuttamiselle. Työryhmäpäivänä sain useita ideoita erilaisista opinnäytetyön aiheista, joista valikoitui tehdä esite Suvilinnasta sosiaalityön käyttöön. Aihe vaikutti mielenkiintoiselta ja esitteen tekeminen uudenlaiselta haasteelta, koska minulla ei ollut siitä aikaisempaa kokemusta.

Prosessi lähti liikkeelle sisällön suunnittelulla. Sain yksikön johtajalta toiveet, mitä sisällöstä tulisi löytyä. Muuten minulla oli vapaat kädet toteuttaa esitteen sisältö. Esitteestä tehtiin kaksi versiota, joista toinen on muokattavissa kuvankäsittelyohjelmalla. Tämä oli myös yksi yksikön johtajan toiveista. Esitteeseen haluttiin myös lasten kommentteja, jota varten tein kyselyn kahdelle Suvilinnassa asuvalle nuorelle. Heidän kommenttejaan käytettiin esitteessä. Lapsille tehtiin kysely, jossa oli 5 avointa kysymystä. Molempien vastaajien kommentit olivat melko erilaisia, mutta poimin niistä esitteeseen sopivimmat. Esite tehtiin Suvilinnan markkinoimiseksi, joten esitteeseen valitut olivat positiivisia.

6.3 Viitekehys

Esitteen sisällön suunnittelussa lähdin liikkeelle Suvilinnan työmenetelmiin tutustumalla. Viitekehykset valikoituivat Suvilinnan keskeisimmät työmenetelmät, omaohjaajatyöskentely ja kiintymyssuhdeteoria sekä korjaavan kiintymyssuhteen luominen omaohjaajan ja lapsen tai nuoren välille.

6.4 Esitteen sisältö

Halusin, että esitteeseen tulee näkyviin kaikki Suvilinnan vahvuudet ja erityispiirteet. Näitä ovat esimerkiksi työntekijöiden pitkä työura sekä laaja työkokemus lastensuojelun parissa. Lisäksi miljöö tukee lasten ja nuorten kasvuympäristöä virikkein. Virikkeitä ovat esimerkiksi oma ranta, laaja pihapiiri aktiviteetteineen. Lastenkodissa on paljon yhteistä tilaa ja juuri remontoitu keittiö ja ruokailutila. Yhteiset oleskelutilat mahdollistavat yhteisöllisen toiminnan sekä tukevat nuorten sosiaalista verkostoitumista ja kasvua yhdessä ohjaajien tukemana.

Otin esitettä varten myös kuvat, koska siihen sopivia kuvia ei löytynyt Suvilinnan omilta nettisivuilta. Oli myös yksikön toiveena, että uudet kuvat voitaisiin ottaa, jotta niitä voisi samalla käyttää nettisivujen päivittämiseen.

Kuvat editoi graafikko, joka myös vastasi esitteen kuvien ja tekstin sommittelusta esitteeseen. Alkuperäinen suunnitelma oli toteuttaa myös tämä vaihe itse, mutta useista yrityksistä ja eri ohjelmien kokeilusta huolimatta en ollut tyytyväinen tulokseen. Ajattelin esitteen kuitenkin olevan se tärkein tuotos, joka opinnäytetyötä tehdessä syntyy.

6.5 Tilaajan palaute

Teimme Suvilinna johtajan ja vastaavan ohjaajan kanssa yhteistyötä projektin ajan. Esitteen sisältöä suunnitellessa yksikön johtaja esitti toiveensa esitteen sisällöstä ja työtä alettiin toteuttaa sen mukaan. Toiveena oli, että esite olisi muokattavissa, joten siitä tehtiin kaksi versiota, joista toinen on editoitavissa.

Esitteestä kerättiin palautetta ja muokkauksia tehtiin muutamaan otteeseen esitettyjen toiveiden mukaan.

Yksikön johtaja sekä vastaava ohjaaja antoivat palautetta valmiista tuotoksesta. Palautteessaan he toteavat esitteen ulkoasun olevan raikas ja moderni, sekä kuviin oltiin myös erityisen tyytyväisiä. Tekstiä on sopivan informatiivisesti ja esitteen pituus on sopiva. Yhtä kirjoitusvirhettä lukuun ottamatta tilaaja oli tyytyväinen esitteen sisällöstä. Esitteestä tehtiin kaksi versioita, joista toinen oli muokattavissa, joten tämä kirjoitusvirhe on mahdollista korjata myöhemmin. Esite otetaan käyttöön yksikön markkinoinnissa.

LÄHTEET

Bardy M. & Tervyden ja Hyvinvoinnin laitos, 2013, Lastensuojelun ytimissä, Neljäs uudistettu painos. Juvenes Print- Suomen yrityspaino Oy. Tampere 2013.

Barnavårdsföreningenin www-sivut 2020. Viitattu 16.11.2020. https://bvif.fi/fi/lastenkoti/keskeiset_tyomenetelmat/omaohjaaja/

Bowlby J., Attacment and loss, Penguin Books, 1973)

Kiiskinen P. & Eskelinen T., Iskä, Äiskä, Omahoitsu ja mä siltaa rakentamassa, Pelastakaa Lapset ry, Forssan kirjapaino, 2010.

Kyrönseppä U. & Rautiainen J., Lapsi laitoksessa, WSOY:n graafiset laitokset, Porvoo, 1993.

Lapsen oikeuksien sopimus, artikla 12

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2019. Mentalisaatio vanhemmuudessa. Viitattu 12.10.2020. https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/vanhemmuus-ja-kasvatus/mentalisaatio-vanhemmuudessa/

Nurmi S. & Rantala K., Näyn ja Kuulun, Otavan kirjapaino Oy, Keuruu, 2011.

Pelastakaa Lapset, Omavalvontasuunnitelma, Sosiaalipalvelujen omavalvontasuunnitelma, Suvilinna 2020.

Pelastakaa Lapset 2019. Palvelutoiminnan lastenkotien toimintakäsikirja, päivitetty 4/2019. 2-17. Viitattu 29.10.2020.

Pelastakaa Lapset Ry:n www-sivut 2018. Viitattu 14.10.2020 https://www.pelastakaalapset.fi/palvelut-kunnille/silta-toiminta/silta-ohjaajakoulutus/

Pelastaa Lapset Ry:n www-sivut 2020. Viitattu 21.11.2020 https://www.pelastakaalapset.fi/tietoa-meista/keita-me-olemme/

Rinnekoti www-sivut, 2020. Viitattu 29.11.2020 https://www.rinnekoti.fi/omaohjaaja-nuoren-tukena-kasvunkoti-taimissa/

Siegel Daniel J., Brainstorm, Nuoruuden aivomyrskyn merkitys ja voima, Basam Books, 2014.

Sinkkonen J. & Kalland M., 2001 Varhaiset ihmissuhteet ja niiden häiriintyminen, Tummavuoren kirjapaino. Vantaa 2001.

Sinkkonen J. & Tervonen-Arnkil K., 2015 Lapsi uusissa oloissa, Printon. Tallinna 2015.

Sinkkonen, J. 2004. Kiintymyssuhdeteoria; tutkimuslöydöksistä käytännön sovelluksiin. Duodecim 120. Viitattu 12.10.2020 https://www.duodecimlehti.fi/duo94437

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen www-sivut 2004. Viitattu 13.10.2020. https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/hoito-ja-kasvatus-sijaishuollossa/lapsen-arki-ja-perushoito-sijaishuollossa

Tilastoraportti 28/20. Lastensuojelu 2019. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140215/Tr28_20.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen www-sivut 2016. Viitattu 21.11.2020 https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/hoito-ja-kasvatus-sijaishuollossa/lapsen-oikeudet-sijaishuollossa

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut, 2020. Viitattu 29.11.2020. https://thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/vammaisuus-yhteiskunnassa/vammainen-henkilo-vanhempana/kiintymyssuhteen-merkitys-ja-sen-tukeminen

Väestöliiton www-sivut 2020. Viitattu 12.10.2020. https://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhteesta/tietoa_parisuhdeammattilaisille/pariterapian_teorioita/kiintymyssuhdeteoria/kiintymyssuhdeteoria_aikuisrakka/